

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Dějiny soukromého práva 1 Seznámení s předmětem, metodami historického výkladu, prameny a literaturou

***

(provází Ondřej Horák)

Syllabus

- 3 kr., 1/1, kolokvium; Ondřej Horák, Pavel Salák
- **kolokvium:** účast min. 5 z 11-ti, min. 4 vypracované přípravy, úspěšné zvládnutí testu nebo nadstandardní přípravy
- **přípravy:** cca ½ strany, zohledněte a citujte minimálně jeden zdroj (u dědicko-právních téma alespoň dva komentáře); pošlete nejpozději 24 hodin před konáním výuky na email onhorak@post.cz a současně mějte připravené k diskusi na semináři
- čtyři nadstandardní přípravy automaticky kolokvium (splnění fakultativních úkolů znamená automaticky nadstandardní přípravu, u všech dědicko-právních témat)

Témata přednáško-seminářů

- 3 kr., 1/1, kolokvium; Ondřej Horák, Pavel Salák
- účast: min. 5 z 11-ti, min. 4 vypracované přípravy
- 1. *Seznámení s předmětem, metodami historického výkladu, prameny a literaturou* (O.H., 29.9.)
- 2. *Pojmy a významy, právní dualismus, principy* (O.H., 6.10.) - soukromé x veřejné právo, přechod práv *mortis causa* jinak než děděním, případ Riggs x Palmer
- 3. *Přehled vývoje soukromého práva 1 - dějiny kodifikace a přirozenoprávní vlivy* (O.H., 13.10.)
- 4. *Přehled vývoje soukromého práva 2 - meziválečná rekodifikace* (P.S., 20.10.)

Témata - pokračování

- *5. Zásada akcesní a superficiální (O.H., 27. 10.)*
  - součást a příslušenství věci, „zásada“ příslušenství sdílí osud věci hlavní, příslušenství v daňových předpisech
- *6. Pořizovací volnost a rodinná solidarita (O.H., 3.11.)*
  - nepominutelný dědic, povinný díl, reprezentace, vydědění
- *7. Dědění a odkaz (O.H., 10.11.)* - dědění a odkaz, nabývání dědictví a odkazu
- *8. Rodina a manželství (P.S., 24.11.)* - vznik a zánik manželství, manželské majetkové právo, postavení ženy v rodinném právu

Témata - pokračování

- 9. *Dědění a darování* (O.H., 1.12.) - dědění a darování, darování pro případ smrti, kolace-započtení darování, vypořádání nadstandardních aktivit dědiců
- 10. *Univerzální sukcese a přechod dluhů* (O.H., 8.12.) - ručení za dluhy zůstavitele, výhrada inventáře
- 11. *Závěrečný seminář* (O.H., 15.12.) - písemné kolokvium kombinace testových a otevřených otázek (20 otázek, alespoň 11 správně, většina testových (pouze jedna správná varianta), některé s jednoslovnou max. jednovětou odpovědí.

Lit. Kol. aut. *Absolutní majetková práva z historicko-srovnávací perspektivy: vybrané otázky*. Praha: Leges, 2017 (2. vyd. v tisku).

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

In dubio pro traditio
K problematice metod
historického výkladu

Hlavní východiska OZ *(dle důvodové zpráva)*

Konvence & Diskontinuita

- respekt ke středoevropskému právnímu myšlení
- srovnání se s evropskou právní a kulturní konvencí
- rozchod s myšlenkovým světem socialistického práva

Hlavní inspirační zdroj:
vládní návrh OZ 1936/37
věcná (43 %), dědické (78 %)

Metody historického výkladu

„Pochopení článku posledního musilo by býti neúplným a často i nesprávným bez současné znalosti toho, co předcházelo.“

Josef Vančura

„Skutečně - kořeny naší moudrosti sahají hluboko, a je to snad nevděk, nevšímat si těch kořenů a netečně je přezírat.“

Emil Svoboda

- sporný z hlediska vymezení, klasifikace, významu či přednosti
- prostupuje všemi metodami
- různý dosah podle účelu (advokacie, legislativa, vědecká práce) či odvětví (civilní právo)

Zásady historického výkladu I.

- 1) Zásada jednoduchého subjektivně historického výkladu - z legislativního procesu zjistíme řešení přímo;
- 2) Zásada subjektivně teleologického výkladu - zjistíme pouze účel, který byl s předpisem spojovaný;
- 3) Zásada výkladu podle dobových okolností (*occassio legis*) - řešení dovodíme nepřímou, z okolností provázejících přijetí předpisu;
- 4) Zásada odvržené zamítnuté alternativy - speciální případ předchozí zásady; nejen pozměňovací návrhy, ale celý průběh legislativního procesu (včetně diskusí v komisích) či pozdější projednávání novel;

Zásady historického výkladu II.

- 5) Zásada zohlednění vývoje práva - argument „tradicí“
- 6) Zásada dějin působení - zohledňování momentů po vydání zákona, zvl. judikatury;
- 7) Zásada zohlednění předúčinného práva - zohlednění nové, ale dosud neúčinné úpravy.

/WINTR, J. Metody a zásady interpretace práva. Praha: Auditorium, 2013, zvl. s. 101-122; MELZER, F. Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2011, zvl. s. 118-126./

Příprava na 6. 10. (OH)

- **téma 2: *Pojmy a významy, právní dualismus, principy***
- **zadání přípravy:**
  - 1) srovnejte úpravu přechodu práv jinak než děděním z pracovního (§ 328 odst. 1 zák. č. 262/2006 Sb.) a služebních poměrů (§ 159 odst. 6 a 7 zák. č. 221/1999 Sb., § 212 zák. č. 361/2003 Sb.) a najděte alespoň jeden rozdíl,
  - 2) najděte v zák. č. 221/1999 Sb. (úprava je shodná se zákoníkem práce z roku 1965) možné interpretační problémy,
  - 3) bude mít právo na nedoplatky platu manželka pracovníka, pokud ho zavraždila?

Děkujeme za pozornost